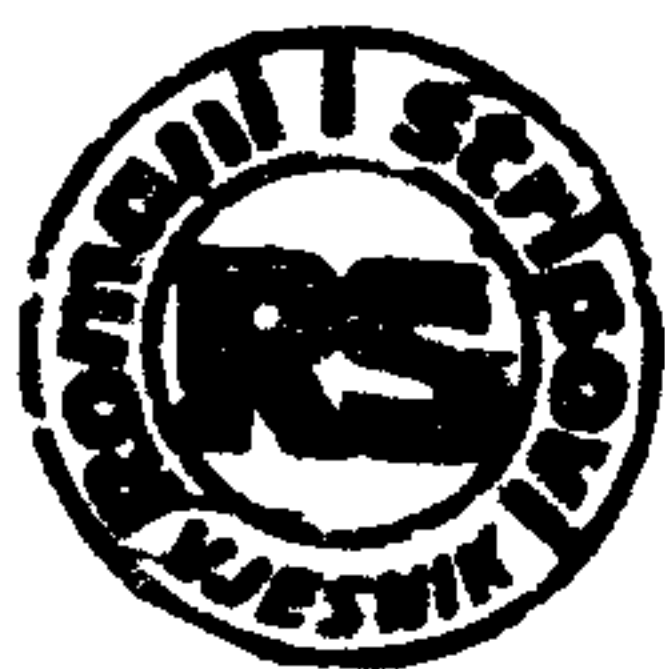

Alexander Calhoun:

ĐAVO IZ SONORE

Glavni i odgovorni urednik
MILIVOJ PAŠIČEK

Izdavač: SOUR »Vjesnik« – RO Novinsko-izdavačka djelatnost, n. sol. o. (direktor **Milan Bekić**) – OOUR Informativno-revijalna izdanja, n. sub. o. (direktor **Sead Saračević**).

Tisak: RO Štamparska djelatnost SOUR »Vjesnik«, n. sol. o. – OOUR Novinska rotacija n. sub. o, OOUR TM n. sub. o. i OOUR Tisak revijalnih izdanja, n. sub. o.

Predsjedavajući Savjeta redakcije »Romani i stripovi«: **prof. dr Adolf Dragičević**

Uređivački kolegij: **Ivica Bartolić** (graf. ur.), **Marcel Čukli** (»Laso«), **Berislav Grabušnik** (graf. ur.), **Marija Jurela** (biblioteke »Super strip« i »Trag«), **Pavle Lugarić** (zamjenik gl. i odg. ur.), **Milivoj Pašček**, **Ana Župan-Bender** (»Život«).

Redakcija: **Sonja Dunduš** (daktilograf), **Zdenka Jočić-Beck** (redaktor), **Igor Mandić** (novinar), **Branka Ožegić** (teh. sur.), **Ana Poldo-Hrastović** (novinar).

Tajništvo: **Sanja Popović** (tajnik), **Biserka Pupač** (poslovni tajnik).

Adresa redakcije, izdavača i tiskare: 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4, tel. (041) 515-555 i 519-555. Telex 21 121 YU VSK.

LASO 601

ALEXANDER CALHOUN: DAVO IZ SONORE

Naslov originala: **DER SONORA-TEUFEL**

Recenzija: **Neda Omčikus**

Copyright: **Bastei-Verlag, posredstvom Geisenheyner & Crone, Stuttgart**

Prijevod: **Stanko Juriša**

LASO 601 izlazi 19. 4. 1985.

I

Jesse Kilkenny nije spadao među ljude koji bi se dobro osjećali u gradu. Njemu je bio potreban zrak i sunce, sloboda da djeluje i miruje po svojoj volji. Tako je živio i znao je da zbog toga neće umrijeti u krevetu.

Nijedan revolveraš nije umirao u krevetu, a Jesse Kilkenny prihvatio se oružja po drugi put u životu jer je gonio čovjeka koji bijaše kriv za smrt njegove žene. Taj se čovjek prozvao Mescal-Jim.

Kilkenny se zakleo da neće mirovati prije nego krivac ispašta krivnju. Ta zadaća nije bila laka. Mescal-Jim uživao je glas koji je u graničnom području izazivao strah i trepet.

Tumacacori Valley u južnoj Arizoni meo je nesnosno vruć vjetar, grebući i pržeći lica dvojice jahača koji su stajali pored svojih konja i gledali prema sjeveru, gdje bi morao biti nevidljiv Santa Cruz, negdje iza oblaka prašine.

Sasušenu zemlju pržilo je nesmiljeno sunce. Kamenje se žarilo. Zbog brzoga noćnoga rashlađivanja brazdalo se i pucalo. Vode nije bilo nigdje.

Jedino su Apaši i Yaqui-Indijanci znali za skrivene lokve, no ponajmanje se moglo očekivati da će ih odati bijelom čovjeku.

Painted Desert nije bila ni zbog čega proglašena paklom. Crvenokošci su je i sami izbjegavali. Na tom sprženom tlu uspijevali su živjeti samo zmije i gušteri.

Kilkenny se sklonio iza svoga ridana i počeo prevrtati po džepovima kožnatoga kaputa za duhanom i cigaretnim papirom.

— Ide prema Santa Cruzu, ili će preko pustinje, ili se skriva tu negdje i vreba na nas. Što ti misliš, Palo? — pitao je Kilkenny pripaljujući cigaretu.

Palo se okrenuo i pogledao Jesseja Kilkennyja. Njegove zelene oči bile su u čudnom kontrastu prema tamnom licu i debelim usnicama.

— Ne vjerujem da je krenuo u Santa Cruz. Predakko je. Tu je također prokleta rijeka i područje bez vode — reče Palo mirno, promatrajući Jessejevo lice. — Apaša ili Yaquija nema niti ovdje niti u Santa Cruzu. Vi ste ih bijeli protjerali prije

tri godine i zaglavili su u pustinji. Kilkenny, ni traga od Apaša, kao što i sam znaš.

— No da, ali mislim na Yume i Chirille. Crven si kao i oni pa bi mogao znati da Chirille upotrebljavaju otrovane strelice.

Palo odmahne rukom.

— Nisi ludak i znaš ovu zemlju jednako dobro kao Apaš ili Yuma — reče Palo. — Kilkenny, znam te i reci mi, čega se zapravo bojiš! Otrovanih strelica? Nemoj me nasmijavati!

— Je li? — promrsi Kilkenny i dobaci zelenookom Apašu duhan. — Palo — nastavio je — tražimo čovjeka koji je zao. Malo hombre. Moramo paziti da ne padnemo u njegovu zasjedu, jer bi to bio naš kraj. Apaši nisu moji prijatelji. Njihovi rodaci Yaquiji isto tako. I kako da se ne bojim otrovanih strelica?

Palo je izdužio tamno, kožičavo lice. Jedre su se usnice razvukle i otkrile dva reda žutih zubi.

— Ne moraš ih se bojati, zato što su bezazlene. Takva strelica može otrovati miša, ali nikako odrasla čovjeka.

— Ja bih ipak pripazio — reče Jesse Kilkenny.

— Ah — reče Palo. — Svi su oni prognani. Nema ih. Painted Desert bijeli njihove kosti.

— S tim zaista nemam veze — progundao je Kilkenny i počeo čistiti oči od pijeska.

— Bijelac si — dobaci Palo.

Jesse Kilkenny smota drugu cigaretu, pljune na tlo, ovlaži sasušene usnice i pripali.

— Nemoj opet o tome — rekao je mirno. — Došli smo ovamo da nađemo Mescal-Jima. To si zaboravio?

Palo pogleda prema jugu.

— Tinaja Burro — rekao je.

— Ako ta škrapa ima vode, ona je ipak u Sonori, dobrih dvadeset, trideset kilometara južno. Do vraga, zašto je krenuo baš prema Sonori? Da bi upao u ruke Yaquija, koji ga traže?

— Nije ovdje — reče Palo odlučno. — Tamo!

Palova smeđa ruka bila je uprta prema jugu.

Ruka se spustila kad je planuo hitac. Ispred Kilkennyja prsnuo je pijesak i šljunak.

Kilkenny se bacio na tlo. Konj je pobjegao.

Polako je izvukao revolver. Bio je to navy-colt s odbrušenom mušicom.

Palo je nestao. Kilkenny se osjećao napuštenim. Osjećaj osamljenosti bijaše tako jak da je počeo puzati prema hrpi kamenja kao da će tamo nekoga naći.

U zaklonu je kleknuo.

Čim je šešir provirio preko vrha hrpe, probušio ga je drugi metak. Kilkenny se osmjehne. Apaši ni Yaquiji to nisu, znao je. Mora se raditi o bijelcu. Ili puca Mescal-Jim.

Nije se radilo o Mescal-Jimu, poznatom pograničnom razbojniku. Glasan poziv ponukao je Kilkennyja da podigne glavu.

Palo je stajao na stijeni i mahao.

Kilkenny se uspravio i izašao iz zaklona. Palo je upirao u jedno mjesto prstom i kimao glavom. Crven rubac na njegovoj glavi bio je nalik na baklju.

Jesse Kilkenney se popeo na uzvišicu i iznenaden zastao. Na tlu je ležala žena. Bila je vezana. Nedaleko od nje bila je puška sharps kalibra.55, oružje za lov na bizone, kakvo se upotrebljavalo prije građanskoga rata. Danas gotovo nepoznata teška puška, a metke mora svatko sam lijevati. I to gotovo prst duge.

— Tko je to? — pitao je Kilkenney, češkajući se ispod košulje.

— Zar ne vidiš, hombre, ili si oslijepio?

Jesse Kilkenney nije odgovorio na Palovo pitanje. Zaboravio se u ženu kao da je pred njim jedno od sedam svjetskih čuda. Djevojka u toj pustinji! K tome lijepa! To Kilkenney nije mogao i nije htio vjerovati. A bila je tu. Ležala je pred njim zatvorenih očiju, ruku i nogu vezanih kožnatom uzicom.

— Kako si je uhvatio, Palo? — pitao je Kilkenney.

Palo odmahne rukom.

— Nije bilo teško — rekao je. — Bijelci su gluhi, slijepi i tupavi.

Djevojka je bila crvenokosa. Imala je najviše dvadeset godina. Kad je ustala, pokazalo se da je za pola glave niža od Kilkenneyja, vitka i nježna. Bila je lijepa, prekrasna, a činilo se da je toga bila i svjesna.

Ljepotica je nosila šarenu mušku košulju, kožnat prsluk i kaput. Čizme su dosizale gotovo do koljena. Ispod svega toga najvjerojatnije nije bilo ničega. Vrućina nije dopuštala ništa suvišno.

Kilkenney se iskašljao. Djevojka ga je promatrala. Imala

je pepeljastosive oči, ravan nos i čvrstu braću. Usta su bila prpošna.

— Tko ste vi? — pitala je.

— Jesse Kilkenney, ako vam to što govori.

— Ništa. Tko je Jesse Kilkenney?

— Čovjek — nasmijao se Kilkenney. — Pravi čovjek. A tko ste vi?

— To se vas ne tiče. Odvežite me!

— Ni govora — reče Kilkenney. — Pucali ste na mene i pogodili ste. Vrijeme je da saznam, zašto ste pucali.

— Tako, pogodila sam? — reče djevojka i odmjeri Kilkenneyja od glave do pete. — Ne vidi se. Da ne sanjate?

Kilkenney skine s glave olinjao i preznojen šešir. Kroz rupu što ju je izbušio metak gurnuo je prst.

— Ovo nije ništa? — pitao je.

— Ništa — odgovori djevojka. — Gdje je crvenokožac koji me je vezao?

— Iza vas — reče Kilkenney.

— Palo je Apaš i sad će vas još jednom vezati uz mučenički stup. Tada ćete procvrkutati o tome, zašto ste pucali u mene, a reći ćete takoder, tko ste.

Djevojka skupi usnice i pokušava se okrenuti da vidi Indianca. Palo se smješкао. Izvukao je nož i počeo prstom ispitivati oštricu.

— Najprije ću odrezati nos, Jesse — govorio je. — Ako ne progovori, ići ćemo dalje.

— Manite se gluposti! — reče djevojka Kilkenneyju. — Ovaj klempavi Apaš može čačkati po svom nosu, ali moj neće rezati. Neka prereže remenje!

Kilkenny se sagnuo i odvezao čvor na rukama. Djevojka je neko vrijeme trljala zglobove, zatim je sama oslobodila noge.

– Ne trpite vodu? – rekla je.

Kilkenny razrogači oči.

– Vodu? Što je to? Niste li mislili na »tequilu« ili na »bacónoru«? Bilo bi šteta da se čovjek pere tim tekućinama.

Djevojka podigne nos.

– Smrdite – rekla je.

Čovjek pred njom nalikovao je na strašilo za ptice. Na košulji se samo naziralo da je jednom bila crvena. Imala je rupa koliko i rešeto. Ispod nje je virila prljava potkošulja. Ponajviše su se vidjela rutava prsa, dostojna majmuna. Čizme, ako bi se tako mogla nazvati raspućana, poderana i olinjala koža na nogama, nisu bile bolje od ostaloga.

Djevojka je s gadljivošću okrenula glavu.

– Ja sam Joana Curtiz – rekla je tiho. – U potrazi sam za čovjekom koji je ustrijelio moga brata. Možete li mi dati kakvu korisnu obavijest?

Čuvši to, Kilkenny je ponovio pitanje:

– Zašto ste pucali na mene?

– Mislila sam da ste vi taj ubojica – reče djevojka. – Žao mi je.

– A sada više ne mislite?

– Ne. Inače me ne biste odvezali.

– Vidjeli ste, međutim, da je sa mnom još jedan čovjek.

– I s ubojicom je jedan crvenokožac. Izdaleka nisam mogla dobro vidjeti.

– U redu – reče Kilkenny i ponovo se počeska ispod košulje. – Ja nisam ubojica, a ono s mučenjem bila je šala.

– U koju nisam vjerovala – doda djevojka pomalo posprdno. – Vratite mi pušku.

– Koraknete li natraške, spotaknut ćete se o nju.

Joana Curtiz se okrene i podigne teško oružje lakoćom kao da u životu nije radila ništa drugo nego skupljala oružje lovaca na bizone.

– Pričajte mi, kako je ustrijeljen vaš brat – reče Kilkenny.

– Možda ispadne štogod korisno za sve nas.

– Nema se što pričati – reče djevojka kratko. – Bill je ustrijeljen na pašnjaku i tamo je ostavljen. Našla sam ga navečer, kad je prošlo vrijeme da se vrati.

– Dalje.

– Pokopala sam ga, uzela sharps i dala se na put. Tragovi su vodili u ovaj kraj. Bila su dvojica. Jednom sam ih vidjela iz daljine. Upravo su bili prekinuli logorovanje i pošli. Indijanac i bijelac.

– S bratom ste vodili farmu?

Djevojka zatrese crvenom kosom.

– Mi smo rančeri. No sad je na vama red!

– Tako? Što da radim?

– Pričajte. Zašto ste u potjeri? Ne djelujete baš kao zastupnik zakona.

Kilkenny se osmjehivao. Njemu je bilo svejedno što neugodno vonja i što na mršavu tijelu ima dronjke.

– Dakle, rančeri – rekao je.

– Što je s tim sada?

Djevojka se trpko osmjehnula.

— Ranč je ostao, no nema više ničega zbog čega bi čovjek na njemu ostao. Imali smo izuzetno sušnu godinu. Nije bilo vode. Trava se posušila. Novaca nismo imali. No Bill je htio da ranč ostane poslije očeve smrti i trudio se da radi. Ali otac je bio stručnjak. Izvrsno se razumio u stočarstvo. Mi nismo znali ništa.

Djevojka je slegnula ramenima i zagledala se prema jugu.

— Gdje su goveda? — upita Kilkenny.

— Pokradena. Otprilike pet stotina grla. Da je sve išlo dobro, to bi nas stado bilo prehranilo. Ali...

— U redu — reče Kilkenny.

— Penjimo se na konje!

— Polako, čovječe, polako — reče djevojka. — Niste mi rekli, zašto vi gonite nekoga čovjeka. Odgovorite mi na to pitanje.

— Zbog sličnih razloga kao i vi. — reče Jesse Kilkenny.

* * *

Joana je htjela objesiti pušku o rame, no Kilkenny ispruži ruku.

— Dajte je ovamo!

— Tad ću biti nenaoružana.

— Preteška je za vas.

— Nije!

Kilkenny skine opasač s revolverom i doda joj ga.

— Uzmite — rekao je — a pušku dajte meni. To nije stvarca za ženu. Gdje je vaš konj?

Oružje je razmijenjeno.

— Tamo u udolini — reče djevojka.

Palo je odmah požurio nizbrdo. Uskoro se vratio jašući. Joana je imala čvrstoga ždrijepca širokih prsa, što je govorilo da je životinja vrlo izdržljiva.

Joana se popela u sedlo, uzela uzde i krenula bez riječi.

Kad su s kamenitoga dijela sišli u ravnu pustinju, naišli su na tragove. Bili su slabi, napola zameteni, no oštro oko moglo ih je pratiti. Vodili su ravno prema jugu.

— Što je tamo? — pitala je djevojka.

— Sonora.

— I što još?

— Tinajy Burro.

— To je grad?

— Ako se tako može nazvati nekoliko podrtina oko lokve.

— Kako ćemo dugo jašiti? Nemam više vode.

Kilkenny odveže svoju čuturu i pruži je djevojci.

— Tri do četiri sata, ako prijedemo granicu.

— Bojite se da je ne bismo mogli prijeći?

— Ne znam. Ruralesi su ponovo grubi i ne puštaju nikoga. Gringo ne smije u njihovu zemlju. Budemo li imali sreće, nećemo naići na njih.

— A ne bude li sreće?

— Hm, vidjet ćemo — reče Jesse Kilkenny i pogleda revolver što ga je nosila djevojka. — Katkad se s njima da razgovarati.

Joana je šutjela. Sunce je nemilosrdno žeglo. Vjetar je neprestano nosio prašinu u oči, nos i usta. Taj posip pržio je kožu.

Konji su bili naučeni na pustinju i neumorno su grabili

prema jugu. Granicu su bili prešli, no ništa se od nje nije vidjelo. Nitko nije točno znao, kuda prolazi. Tada se za to nitko živ nije zanimao. Naselja nije bilo, cesta i putova također. Nigdje nikakvoga putokaza koji bi bio uprt prema nekom dalekom gradu.

Pijesak, kamenje, bodljikavo raslinje, tu i tamo par strvinara u zraku, u letu bez interesa ako se pojava na tlu kretala. To je bilo gotovo sve. To jest, valjalo bi dodati zmiје i guštere. Otrovnice. No na žegu dana ni one nisu izlazile.

Kasno poslijepodne jahači su u izmaglici ugledali neka zdanja. Pojavila su se pred njima kao u čaroliji. Tinaј Burro.

Joana je bila na izmaku snaga i njihala se u sedlu.

Kao tri prikaze jahači su ušli u „grad“. Kilkenney je imao pravo. Četiri ili pet slamom pokrivenih kuća od adobe,* rupe kao prozori.

Nigdje nije bilo ljudskoga stvorenja. Između kuća švrljale su svinje, kokoši i psi. U trijemovima su visjele kite luka, paprike i drugih plodina.

Na izlazu se nalazio bunar. Bila je to kamena rupa koju je napajala neizdašna podzemna žila. S vretena je visjela jedna posuda, pokraj bunara ležala je druga. Kad je Kilkenney sjašio i podigao je, ustanovio je da nema dno. Nitko se nije potrudio da tu podrtinu nekamo baci.

* Acbbe – nepečena opeka sušena na suncu (op. ur.).

Jesse i Palo izvukoše vedro vode. Najprije su napojeni konji. Kilkenney je izvukao odmah drugo vedro, jer i ljudi su morali utažiti žeđ i napuniti čuture.

Voda bijaše hladna i dobra. Kilkenney je oprao prašinu s lica. Zatim je isprao usta i tek tada gutnuo. Indijanac isto tako. Samo je djevojka pila u dugim gutljajima, stenjući pri tom kao da je muče bolovi.

Kilkenney se ogledao naokolo. Treća kuća bijaše gostionica. Slova na ploči nisu se više mogla čitati, no oznaka je bila dostatna.

Prije negoli su mogli ući pojavio se u drvenim klompama kod bunara muškarac u uskim hlačama i ispletenoj vesti koju je nosio na golom tijelu. Lice mu je zasjenjivao šešir koji je jako podsjećao na veliki kotač.

– Voda se plaća, senjores – rekao je španjolski. – Imate čime?

– Olovom – odgovori Palo i obližne usnice. – Vrućim!

Apači i Meksikanci nikada se nisu voljeli.

– Nije pravo – žalio se Meksikanac. – U pustinji je voda vrednija od jela.

– Tko ste vi? – upita Kilkenney.

– Gradonačelnik, alkalde, senjor.

– Aha, tako. Koliko?

– Jedan peso, senjor, samo jedan. To je badava.

Kilkenney mu dade američki dolar. Čovjek se presavio kao britva.

– To nije samo za vodu – reče Kilkenney. – Pretpostavljam da je vaša i kantina.

Meksikanac kimne i pozove došljake rukom da izvole ući. No Kilkeny nije naglio. Uhvatio je »gradonačelnika« Tinajy Burra za rukav i pitao:

– Senjor, jesu li ovuda prošla dva jahača, jedan bijelac i jedan crvenokožac? Možda su imali konja za teret, ili su bili bez njega.

Nizak čovjek ispod velikog šešira kimne.

– Jučer, senjor. Vaši prijatelji?

Kilkeny se nasmije, pokazavši zdrave zube.

– Pa, to se baš i ne bi moglo tvrditi – rekao je. – Kuda su krenuli?

Meksikanac slegne ramenima. Zatim je podigao ruku i pokazao prema zapadu.

– Što je tamo? – upita Kilkeny.

– Sucumari, Kalifornija – reče Meksikanac i ponovo slegne ramenima, čime kao da je zamjenjivao riječi. – Izvolite u kantu, senjores.

Čovječuljak je pošao vukući noge tako da je podizao prašinu. Muškarci i žena podoše za njim. Pred pragom je Kilkeny zastao i spustio ruku na bok. Tad se sjetio da umjesto revolvera nosi pušku, tešku gotovo kao top.

U kantini bijaše svježe. Debeli zidovi od sušene opeke zadržavali su vrućinu i jamčili rojevima muha ugodan bora-vak. U prostoriji je bilo šest stolova. Jedna debela daska bila je položena preko buradi. Tu se točilo. Na zidu nije nedostajala blijeda slika ljepotice.

Kilkeny je upijao dojmove kao spužva vodu. Nije otkrio ništa sumnjivo.

Meksikanac je rukom pokazivao trbušaste boce.

– Vino, senjores, baconora, tequila, brandy iz Teksasa. Što želite?

Kilkeny reče:

– Ručak za troje i kavu. Mnogo kave, amigo alkalde.

Meksikanac je nevoljko spustio čaše.

– Dat ću naloge u kuhinji – zagundao je i izašao.

– Na putu nismo imali vremena za razgovor – javila se Joana. – Da čujem sada, zašto gonite toga bijelca i Indijanca?

Jesse Kilkeny je zurio u stol. Na isušenim mrljama od rakije veselo su se igrale muhe svih veličina. Kilkeny ih je promatrao i čekao je rezonanciju u sebi. Nije je bilo. Kilkeny se čudio. No Mescal-Jima nije htio smetnuti s uma. Stotinu put htio ga je zaboraviti, ali nijednom nije u tome uspio.

Prilično dugo sjedio je Jesse Kilkeny nepomično i razmišljao o prošlosti. Ispod stola stiskao je pesnice kad je god pomislio na čovjeka koji je kriv za smrt njegove žene i za to što je sam bio dospio u zatvor.

Tad je nemiran duh odjednom ukazao na Lilian. Zapravo je ona bila uzrok svega, mislio je Kilkeny. Ona je uvijek ponovo lagala, Mescal-Jimu i svima ostalima oko sebe.

Dobiti u ruke Mescal-Jima bila bi uistinu slatka osveta. Goniti ga dalje brdima Arizone i pustinjom Sonora nešto još slade. A njegova žena Lilian? Ona je mrtva i ništa je nikad više ne može oživjeti.

— Indijanca ne gonim — reče Kilkenney, prenuvši se. — Za njega nisam ni znao. Hoću samo Mescal-Jima. Kad ga uhvatim, pržit ću ga na suncu u komadima.

Od Kilkenneyjeva hladnoga glasa Joana se naježila.

— Što podgrijava vašu mržnju? — upitala je tiho. — Žena?

Osjećajem vječne Eve djevojka je odmah pogodila da u muškarcu takvu mržnju može razbuditi samo žena. Žena koja ga je prevarila ili općinila. No Joana ipak nije pogodila u samu bit. Na tom području njezina su iskustva još bila mala. Iz nje je progovorio instinkt.

Prirodno je da se muškarac bori za ženu.

— Žena — reče Kilkenney mračno. — Moja žena Lilian. Pokojna.

— Ubio ju je Mescal-Jim?

— Ne baš svojom rukom, ali je krivac za njezinu smrt. I to mora ispaštati.

Joana Curtiz zagleda se preko stola u lice Apaša, koji je ravnodušno i nezainteresirano sjedio na stolici i čekao jelo.

— A što će vam on? — mahne djevojka glavom prema Palu.

Kilkenney slegne ramenima.

— On je moj prijatelj. Čitač tragova. Pomoćnik u nevolji. Izaberite odgovor koji vam se čini najboljim.

— On je Apaš?

— Jest. Barem napola. Otac je vjerojatno bio Irac. Nije ga poznavao. Ne čini li vam se da ima lijepe oči?

— Da, kao čegrtuša.

Palo je razumio i razvukao je usta u posprdan smiješak. Kad je pogledao Joanu, lecnula se, tako ju je hladno odmjerio.

Poslije izvjesnog vremena Jesse Kilkenney je ustao. Na stražnja vrata izašao je u dvorište.

„Ono mjesto“ nalazilo se postrance. Kad ga je otkrio, vidio je još nešto. Iza neke dašćare brzo je nestala sjena.

II

Manuell Alcatraz side s umornoga ridana i posegne za izvučenim dalekozorom. Stegna su mu s unutrašnje strane bila u ranama. Koža ga je pekla, no bol nije smio pokazati pred tvrdim jahačima iz svoje policijske jedinice.

Ljudi su sjašili i promatrali poručnika Alcatraza.

Alcatraz se popeo na obližnji okrugao kamen i podesio dalekozor. Pogled prema sjeveru nije obećavao ništa osim rubova koji su omeđivali Painted Desert. Alcatraz je teško disao. Više nije bio sasvim mlad. Poručnik je ostao samo na temelju dugih godina službe. Na sljepoočicama su se pojavile prve sjedine. No oči su još bile kao u sokola.

Alcatraz se zagleda kroz dalekozor.

— On je, uistinu Nema zabune! — govorio je.

Alcatraz mahne rukom. Prišao je drugi jahač i ispružio se pored njega na vrućem kamenu.

— Bastard! — reče poručnik i doda: — Pogledaj, Enrico. Ako

to nije on, neka budem kamenovan.

— On je — reče rurale poslije nekog vremena, kad je u vidno polje dalekozora dobio oba jahača. — Imamo ga, poručniče!

Alcatraz zaniječe glavom.

— Još ne — rekao je. — Petnaest milja u pustinji, to je mnogo. Naši su konji iscrpljeni. Nemamo vode. Hrana je pri kraju. Kamo jašu?

— Prema jugu, poručniče. Ako zadrže taj smjer, izbit će na Tinajy Burro.

Manuell Alcatraz pljune u pijesak. Tinajy Burro. Prokleta gnijezdo s pijanim gostioničarem koji sam sebe naziva gradonačelnikom. Alcalde!

Poručnik ponovo uzme dalekozor i dugo ga nije odmicao.

— Ne jašu prema jugu — rekao je. — Klipani idu na zapad. Prema tome, oni dolaze iz Tinajy Burra. Enrico, kad bismo im ipak mogli presjeći put, ha?

Alcatrazove tamne oči pretraživale su kraj. Sve je djelovalo pusto i sivo. Nigdje nikakva zelenila. Samo kamenje, pijesak šljunak i popržina.

— Predaleko smo na sjeverozapadu, poručniče. Ne vjerujem da bismo mogli uspjeti s umornim ragama.

— U La Juni sam čuo da Mescal-Jim ima za petama potjeru. Goni ga jedan divlji hombre i potiskuje ga sve dublje u meksičku pustinju. Prokleta kopile već nas dva tjedna drži na nogama!

Enrico se osvrne preko ramena. Petorica njegovih drugara čučala su u pijesku, zaklonjena sjenama svojih konja.

Svi su bili premoreni, žedni i gladni. S tim ljudima ne može se goniti đavo kao što je Mescal-Jim. Bilo bi to jednako kao da pokušaju skinuti s neba škanjca.

— Moramo se odmoriti, poručniče — reče Enrico odlučnije nego je namjeravao. — Naši ljudi i životinje nisu više ni za što. Potrebna nam je voda, dobro jelo i spavanje. Tad ćemo ponovo biti spremni za posao.

Manuell Alcatraz uzdahne. Prije nego je krenuo, pukovnik Francisco obećao mu je da će ga unaprijediti u kapetana, ako uspije uhvatiti sjevernoameričkoga desperada. Mrtvoga ili živoga, svejedno. U tim stvarima u Meksiku nitko ne cjepidlači.

Capitano! Kako to lijepo zvuči! Ta se riječ rastapa na jeziku poput maslaca. Jesuita, njegova žena, bit će prva dama u La Juni, bude li na ramenu još jedna zvjezdica.

Alcatraz ponovo pogleda kroz dalekozor. Izgledi da uhvati razbojnika bili su mali. Iz minute u minutu manji. Mescal-Jim jašio je prema zapadu. Za njim je išao crvenokožac sa crvenom vrpcom oko glave i plavim šalom.

Pretpostavljeni će uzalid čekati na vijest da je razbojnik uhvaćen. Ali jednom će konačno u tome uspjeti, s tim je Alcatraz bio načistu. To duguje komandantu, svojim vojnicima i, na kraju, Jesuiti.

Odlučnim pokretom Alcatraz počne spremati dalekozor i daje svome podređenom znak da se kreće.

– Na konje! – zapovijedio je.

– Kamo, poručniče?

– Tamo!

Pokazivao je prema zapadu.

Enrico odgurne s čela veliki crni sombrero i zaklima glavom.

– Nećemo prijeći deset milja, poručniče – rekao je, – Prije svega potrebna nam je voda. Životinjama već klecaju prednje noge.

Manuell Alcatraz pogledao ga je hladno i odsutno.

– Rekao sam da jašemo, zar ne?

– Si, senjor!

Spustili su se sa stijene i popeli u sedla. Put oko brda bijaše uzak poput staze. S jedne strane uzdizala se tridesetak metara visoka stijena, na drugoj strani bila je jednako duboka provalija. No ruralesi nisu bili uzalud na glasu kao najbolja policijska trupa u Meksiku. U toj diviziji znali su svaki pedalj i uspijevali su se izvući iz naoko bezizglednih situacija.

Alcatraz je vodio svoju jedinicu tako da Mescal-Jimu presiječe put i da ga potjera natrag.

Malo prije zalaska sunca ruralesi su se približili razbojniku na pet kilometara. Apaš Quito prvi ih je opazio.

Razbojnik je bio upozoren i okrenuo se u sedlu. Skrenuo je konja prema sjeveru i požurio ga. Razdaljina se polako opet povećavala.

Manuell Alcatraz je psovao i zazivao sve meksičke svece. Madoni je obećavao svijeću debelu kao ruka. No sveci kao

da su bili gluhi. Mescal-Jim je nestao sa svojim crvenokošcem iza stijena na sjeveru i više se nije pojavljivao.

Iscrpljen ubitačnim jašenjem, Alcatraz zapovjedi da se stane. Ljudi su naprosto popadali s konja i opružili se po toplom pijesku.

* * *

– Prokleta sjeme! – opsuje Jim, kad je vidio progonitelje.

Još mu je samo to nedostajalo. Za petama Jesse Kilkenny, pred nosom ruralesi! Dugo se to ne može izdržati. Ako se Meksikanci podijele i presijeku mu put, nagnat će ga da jaše natrag, ravno u ruke osvjetnika koji se priljepio uz njegov trag kao pas.

Kraj u koji je dospio bio je nepregledan. Tlo bijaše isušeno. Zemlja se raspucala.

Mescal-Jim je ostavio iza sebe uzvišice i ponovo je jašio u Painted Desert, u pustinju. Drugi mu izbor nije preostao. Quito je za njegovim leđima šutio. Bio je dakle sporazuman. Prihvatio je odluku iskusnoga bijelca.

Jimov konj je zagazio u raspuklinu, posrnuo i zbacio jahača. Jim je ostao trenutak ležati kao da je omamljen. Na noge ga je dobilo tek uzdisanje životinje koja se mučila. Quito je već bio pokraj nje i skratio joj je muke brzim udarcem noža.

Mescal-Jim htio je to spriječiti, no kad je vidio da je prednja desna noga njegova konja slomljena, okrenuo je glavu i zagledao se u pravcu odakle je očekivao progonitelje. Da su

ruralesi odustali i da logoruju, to nije mogao znati.

— Moramo dalje! — promrsio je.

— Kamo?

— Prema zapadu.

— Pješice? — upita Apaš.

— Jašit ćemo naizmjenice — reče Mescal-Jim. — Quito, moramo na zapad!

Crvenokožac polako zaklima. Zatim je mirnoćom svoje rase rekao:

— Ne na zapad, Jim. Debeli gostioničar ima konja. Vidio sam ih u onoj podrtini od staje.

— Natrag u tu stupicu?

Indijanac je samo podigao ramena.

Mescal-Jim je znao da s jednim konjem neće stići daleko. Nijedan jahač nije naviknut na duga pješaćenja, pogotovu ne u žarkoj pustinji. Morao je prihvatiti prijedlog.

Quito pokaže svoga konja i reče:

— Možeš se popeti. Apaši su bolji pješaci.

Na trenutak bio je Mescal-Jim pri tom da se baci u sedlo i da pobjegne. No od toga je odustao i ponašao se ravnodušno. Indijančev nož bio bi na malom razmaku brži od konja.

Polako je pojašio prema istoku. Crvenokožac je cupkao za njim vučjim korakom, ili je išao tako blizu konja da je ramenima dodirivao stremen. Kao da je time htio reći: Ne pokušavaj ništa, bijeli čovječe, jer me nećeš iznenaditi.

Noću su se ulogorili u nekoj prodolini. Jela su imali dovoljno, ali su u vodi oskudijevali.

Spavali su naizmjenice. Kad je stražario Mescal-Jim, nekoliko se put htio dati u bijeg, no Indijanac mu je bio sumnjiv. Ti poludivlji ljudi spavaju kao zečevi. Bojao se da ga Quito ne promatra krajičkom oka i da samo čeka priliku, kad će baciti nož.

I Apaš bi bio u pustinji izgubljen bez konja. Danima bi mogao izdržati bez vode i hrane, bez konja ne. Mogao je gladovati i žeđati, hraniti se cvijetom agave, mogao je ne spavati, no dan i noć nije mogao biti na nogama. Njegovi mokasini nisu bili za to stvoreni.

Sunce je visjelo na nebu kao plamena naranča. Vrućina bijaše nesnosna već izjutra.

Quito se izvukao ispod pokrivača i razgorio bezdimnu vatru, na kojoj je pekao tortilje kuhao i kavu.

Poslije doručka popušili su po cigaretu i dali se na put. Indijanac je ponovo cupkao pored konja. Oko podneva ugleдали su Tinajy Burro kako izranja iz pustinjske izmaglice. Iz sive pustoši sve su jasnije izranjala malobrojna zdanja.

Mescal-Jim je zaustavio konja izvan granice na kojoj bi mogao biti opažen. Pokazao je prema naseobini i rekao:

— Gdje su konji?

— U staji iza kantine — odgovori Quito.

— Možemo li se privući do nje?

— I te kako dobro — ustvrdi Indijanac. — Međutim, na odlasku moramo biti tihi. Uzet ćemo dva konja, zar ne? Na brijegu u pustinji dobro je imati rezervnu životinju.

– Tad nam je potrebno više hrane i vode. Gdje ćemo to naći?

Quito upre prst prema staji.

– Tamo. Potrebno je samo natovariti.

– Ti si sveznadar, je li?

Indijanac se tmurno osmjehnuo. Tamnim očima promatrao je zdanja na horizontu. Oko njih se ništa nije micalo.

Quito se počeska po sljepoočnici i protrlja nos.

– Njušim – rekao je, da bi zatim ponovo utonuo u šutnju.

Bijelac se polako spustio sa sedla. Bio je prljav i neugodno je vonjao po konju i znoju. Danima se nije brijao i brada mu je bila nalik na oštru četku. Kupanje bi mu i te kako dobro došlo, no za to nije bilo vremena. Jesse Kilkeny bijaše na njegovu tragu, i Jim je znao što to znači.

Kilkeny je bio jednako dobar strijelac kao i tragač, nedostižan kao progonitelj. Bio je čovjek divljine, iskusan kao da je iznikao iz te zemlje.

Možda je Kilkeny tamo među tim zdanjima. Možda se on i njegov crvenokožni pratilac krijepe za potjeru koju namjeravaju nastaviti. Kod Jesseja Kilkenyja nije ništa nemoguće. Mjesecima ga goni pustinjama juga Sjedinjenih Država, bez milosti i bez sustajanja, gotovo bezumno.

Kilkeny je znao da će on, Mescal-Jim jednom biti izmoren neprestanim bježanjem. Tada će svoju riječ reći revolveri.

– Hajde, idemo! – reče Jim.
– Vrijeme je

Mescal-Jim oteža uzde kamenom i ostavi konja u sjeni stijene. Ljubav prema životinjama ili samilost prema nemogućima njemu su bile nepoznate. Ako je činio nešto ljudsko, to se dešavalo samo kad mu je koristilo.

Mescal-Jim provjeri revolver i zategne kokot.

Djevojka se šuljala što je bolje mogla, koristeći svaki zaklon. Tako se pruvukla klimavoj staji. Tu je Mescal-Jim zapovijedio Indijancu da ostane napolju. Sam je pošao uz stajski zid.

Iznenadio ga šum. Ruka je požurila prema revolveru.

Na stražnjim vratima kantine pojavio se mršav čovjek. Jimu se činilo da mu se sledila krv. U visokom strancu prepoznao je Jesseja Kilkenyja.

Kilkeny je stao. I on je posegnuo za revolverom, no sjetio se da ga je dao djevojci. Progonitelj Jesse Kilkeny bijaše nenaoružan.

No razbojnik nije pomišljao na to da u njega puca. Strah ga je nagnao da se na mjestu okrene i da se izgubi iza stajskog ugla.

Jesse Kilkeny je pojurio za njim. Naletio je na crvenokošca, koji je odmah potegnuo nož i bacio se na njega. Kilkeny je osjećao njegov dah. Udario ga je koljenom i uhvatio ga za ruku u kojoj je bio nož.

Quito se zgrčio. Udarac mu je nanio užasnu bol. Drugi pogodak rukom u vrat smekšao mu je koljena. Kilkeny ga je pustio i krenuo za Jimom. No razbojnik je već bio odmaglio.

Jesse se počeo vraćati. U međuvremenu je Indijanac nestao također. Ostali su samo tragovi borbe.

Jesse ode u slobodnostojeću zahodsku kućicu i zatim u kantuinu.

Palovu ostru pogledu nije promaklo da je lice njegova bijeloga prijatelja izgrebano. Upitno je podigao desnu obrvu. Jesse sjedne za stol i reče:

— Obojica se bila napolju. Htjeli su ukrasti konje. Pri tom sam ih iznenadio.

— Bez oružja?

Kilkenny kimne.

— Smijem li moliti svoj revolver, gospodice Joana? — rekao je. — Vidite kako je opasno kad čovjek luta ovom zemljom bez oružja.

Joana Curtiz otkopča remen i doda ga Jesseju preko stola. Toga trenutka doneseno je jelo. Posluživao ih je »gradonačelnik« glavom. Jelo je mirisalo oštro, razbudujući glad. Bilo je mesa, graha i krumpira. Jedino što je krumpir djelovao slatkasto i strano. Drugih prigovora nije bilo.

Jeli su polako i pili vruću kavu. U to godišnje doba u pustinji ona je bila bolja od rakije ili vina.

Poslije nešto više od pola sata bili su gotovi. Palo je ustao bez riječi i izašao. Dugo se nije vraćao. Kilkenny je znao da se bavi tragovima i promatra okolicu.

U kantini se razvio razgovor. Joana je kazala:

— Tko je taj čovjek kojega progonite, Kilkenny? — Gad, razbojnik premazan svim ma-

stima. Kad je prije četiri godine izbio ustanak Yaquiija, on im je pribavljao puške mauser i drugo oružje. Vlasti u Mexico Cityju raspisale su za njegovu glavu deset tisuća dolara nagrade. No Mescal-Jima ne traže samo u Meksiku. Za Jimom Banglandom, kako se zapravo zove, tragaju svi šerifi Sjedinjenih Država. Na njegovu je rovašu sve što se može zamisliti. Počeo je s pljačkom banke i napadom na vlak i nastavio je ići nizbrdicom. On nije samo nesmiljen ubojica. Uz njegovu pomoć ubijaju mnogi drugi. On opskrbljuje crvenokošce oružjem i pićem.

— Prema tome, vi ste službenik zakona?

Jesse zaniječe.

— Ne, ja sam čovjek koji će ga goniti dok ga ne uhvati, ili dok se njegove kosti ne izbiješe u pustinji. Nema milosti za Jima Banglanda! Učinio je previše zla. Ako padne u ruke rakesima, otkinut će mu glavu i peći ga na vatri.

— Nebesa! — promrsi Joana i pokrije lice rukama.

— Život u pustinji strašan je i užasan — reče Kilkenny. — U njoj se vidi kako svaka životinja čuva svoju kožu. Samo mi ljudi...

— Ali...

— Nikakav ali! Mi ljudi gonimo vuka ili pumu kad otme koje govedo, ali moguće ubojice puštamo da hodaju naokolo, zato što nam odgoj zabranjuje položiti ruku na čovjeka. Krivo! Gamad se mora trijebiti.

— Nije li to pojednostavnije preoštro?

– Nije. Biblija kaže: Oko za oko, zub za zub. Krv za krv! Možete to pročitati. Tko drugome uzme život, u mojim očima nije čovjek. Takav je samo vanjskim izgledom. Njegovo srce i duga takvi su kao u krvožedne zvijeri, koja ubija i kad nije gladna. Zato je valja iskorijeniti.

Kilkenny je govorio tiho. No u njegovu glasu bilo je nečega što je podsjećalo na lom santi i pucanje stijena.

– Poštujem pravo i zakon – rekao je. – Oni mnogim poštenim ljudima daju osjećaj zaštitenosti i potrebne sigurnosti, mirnu svakodnevicu. Ali pravo i zakon koriste samo ako ih mi ljudi uzmemo u ruke. Gamad se mora čistiti!

– No zašto da vi ubijate? – upita Joana. – zašto toga čovjeka jednostavno ne predate zakonu?

Kilkenny se trpkosno osmijehnuo.

– Ako ga ikad dobijem u ruke, neću ga sam ubiti, to vam obećavam. Ali znam da ga neću živoga dobiti u ruke. Vidjet ću ga samo izdaleka i tako ću ga morati ubiti. Zaboravili ste da je Jim Bangland ubio vašega brata, moju ženu i dijete?

– Bože, ali to mi niste kazali!

– Nije se moglo sve objasniti u jednom dahu, gospodice Curtiz.

Kilkenny stavi ruku na stol i nagne se naprijed. Govorio je još tiše:

– Jednoga dana ipak ću ga uhvatiti. To je sigurno kao amen u crkvi. Jednom mi neće

pobjeći. Gonić ću ga do Ognjene zemlje ili do Aljaske. Njegov vrat mora dobiti svoje uže.

– Ali zato ne morate igrati ulogu krvnika!

– Ja sam osvetnik. Ako se preda, doći će pred sud. Bude li se opirao... 9

Kilkenny slegne ramenima. Na stražnjim vratima pojavio se Palo. Njišući glavom, rekao je glasno:

– Dolaze jahači, Kilkenny!

Jesse je ustao i prišao prozoru. Vidio je sedam jahača. Svi su bili u tamnim odijelima, a velikim šeširima. Preko grudi bili su prekriveni rednici. Ruralesi. Umorni i sprženi suncem vodili su uzdama klonule konje.

Na čelu je bio vitak Meksikanac s nisko navučenim sombrerom. Kilkenny se osmijehnuo. Toga je čovjeka poznavao.

* * *

Quito je čekao Mescal-Jima iza kamene gromade. Razbojnik je stigao bez daha i odmah je počeo divlje psovati.

– Zamalo me uhvatio, pasji sin! – žestio se. – Pitam se zašto nije pucao?

– Hoće te živoga – reče Indijanac i pomakne se k rubu, kako bi mogao promatrati naseobinu.

– Neće uspjeti, Quito! – reče Jim. – Kad bih imao konja, povukao bih ga za nos.

– Doći ćemo mi do kljuseta – uzvratila Quito mirno. – Bez njega smo prikovani tu gdje jesmo. Naći će naš trag i...

– Tragove sam uništio – žurno će Mescal-Jim.

Njegov Indijanac ipak će ih otkriti. Pogledaj!

Apaš je podigao ruku.

– Ruralesi! Vratili su se!

Preko Quitova ramena mogao je Mescal-Jim promatrati umornu kolonu ruralesa. Ljudi i životinje jedva su se vukli. Iza kantine poskidali su sedla i pognali konje u ograđen prostor. Dvojica su se dala na timarenje, ostali su ušli u kuću.

– To je naša prilika – reče Mescal-Jim uzbuđeno. – Ukrast ćemo dva konja, a ostale ćemo otjerati!

Quito kimne.

– Da, ali ne sada – rekao je. – Konji se moraju najprije odmoriti. Kako bi bilo da to uradimo noćas?

– Postavit će stražara – reče Jim zamišljeno. – Kilkeny će reći ruralesima da smo u blizini. Njega se plašim.

– I on mora jednom spavati. Njegov prijatelj Apaš takoder – uzvratit će Quito. – Krenut ćemo prije nego bude mjesečine.

Quito se okrene i uze čuturu. Vodu je podijelio s konjem. Bijelac nije dobio ništa. Zatim je Indijanac legao i sklopio oči.

Dan je prolazio. Jimu Banglandu jednom se pričinilo kao da je čuo krik, no bit će da se prevario. U naselju se nije ništa micalo.

Kad se spuštalo večer, dva ruralesa još su jednom nahranila konje. Banglandu su dolazile suze na oči kad je gledao kako Meksikanci prolijevaju vodu. Podigao je kamenčić s tla i stavio ga u usta. Ohlađeno zrno pomoglo je da se stvori malo sline.

Kad se smračilo, Apaš je ustao. Bio je odmoren i čio. Na

njemu se nije opazio ni trag pospanosti. Tamnim očima sokola promatrao je nešto i onda rekao:

– Pričekat ćemo još pola sata.

– Ako tko izade iz kuće? – upita Jim.

Quito prijede kažiprstom preko vrata.

– Potrebna nam je voda – nastavi Bangland. – Bez nje nećemo prijeći pustinju.

– Uzet ćemo je – uzvratit će Indijanac.

Malo kasnije Indijanac je bio spreman da krene. Skinuo je sa sebe sve što bi mu moglo smetati. Pošao je samo u pregačici i mokasinama. Mescal-Jim ga je slijedio. Mjesec još nije bio izašao. Samo su zvijezde prosipale slabo svjetlo.

Približavali su se ogradi tiho poput dviju sjena. Quito je znao da će njegov miris uznemiriti meksičke konje i zato je bio osobito oprezan.

No konji su drijemali opuštenih glava i gotovo se nisu micali. Umorne životinje nisu pokazivale znakove bilo kakve uznemirnosti.

– Otvori ulaz i goni napolje sve, osim tri grla, ali tiho – šaptao je Indijanac. – Ne zaboravi sedla i uzde.

– Kamo ćeš ti?

Quito pokaže stupove ograde. Na svakom je bilo sedlo, s kojega su visile čuture i vrećice s hranom.

– Pobrinut ću se za vodu – odgovorit će Indijanac cerekajući se. – Tiho, tiho! – ponovio je.

– Ako se tko pojavi, sakrij se.

– Jasno – reče Bangland i počeo se šuljati prema konjima.

Kilkenny i Palo svoje su konje smjestili u staji. Do njih noćni kradljivci nisu mogli doći. U Meksiku nema stajskih vrata koja ne bi škripala, i to je lukavi Apaš znao. Rizik da ih Kilkenny i Palo i nadalje progone morao se prihvatiti.

Jednom će se negdje nekako otresti i te dvojice. Kad se izvuku iz pustinje, mogu nešto poduzeti. Ali najprije se moraju izvući.

Quito je nestao, noseći pune ruke čutura. Bangland oprezno skine nekoliko prečki iz željeznih zaglavaka i odloži ih na stranu. Neke su životinje naćulile uši. Nanjušile su slobodu i počele se gurati prema izlazu. Mescal-Jim ih je propuštao. Zadnja tri grla zaustavio je, raširivši ruke.

Indijanac se pojavio s punim čaturama. Stavio ih je na tlo i zatim su se brzo dali na sedlanje. Uskoro su uzjašili. Trećega konja poveo je Apaš na užetu.

Neopaženo su izašli na slobodno zemljište. Jašili su polako i neprestano pogledavali preko ramena. Nigdje se ništa nije micalo. Kad su bili dovoljno daleko, podboli su konje i neko su vrijeme gonili meksičku kljusad.

— Dovoljno je — reče Apaš.
— U zoru će se ionako vratiti. To ne možemo spriječiti.

U zaklonu se nisu zadržavali. Vodeći iza sebe po jednoga konja nestali su prema zapadu.

* * *

Manuell Alcatraz kimnuo je gositma i sjeo za susjedni stol. Kaplar Enrico i ruralesi Pablo,

Malo i Fernando zastali su na vratima i počeli stiskati noseve.

— Smrdi — reče Enrico i dobaci Kilkennyju mračan pogled. — Do vraga, to se ne da podnijeti!

Jesse Kilkenny ustane, premjesti cigaretu s jednoga kraja usta na drugi i upita:

— Što je bilo?

— Rekao sam da smrdi. Kad si se zadnji put umio? — reče Enrico.

— Ako ti ovdje smrdi — odgovori Kilkenny: — idi napolje i diši punim plućima.

Poručnik Alcatraz podigne pogled. Glas koji je čuo bio mu je poznat. Mahnuo je svom podređenom i začas ga obavijestio o tome, što se dogodilo onomad u brdima-Yaqui. Enrico je promijenio boju, no ne i držanje.

Kilkenny je sjeo i promatrao ruralesa.

— Sad ti je sve jasno. ha? — rekao je. — Veliki poglavica granične policije dobro zna, tko sam.

— Ne bi li moglo bez toga? — prošaputa Joana Curtiz. — Morate li te ljude razdraživati?

— To je svejedno — reče Kilkenny, pogledavajući izazovno preko stola.

— Što možemo sada poduzeti, mister Kilkenny? — upita poručnik Alcatraz.

— Nada! — reče Kilkenny. — Ništa!

— Moramo čekati dok se odmore konji — dometne Palo svojim grlenim izgovorom.

Nitko se nije obazirao na Indijanca. Osim Jesseja.

– Ostajemo ovdje do ponoći, prijatelju – reče Kilkenny. – Tada ćeš potražiti njihove tragove. Dogle mirujemo.

– Dopuštate da vas savjetuje Indijanac? – reče poručnik preko stola. – Vi, veliki Jesse Kilkenny?

– Pola vaše veličine, poručniče – reče Jesse. – On je moj prijatelj. Spasio mi je život.

Jesse Kilkenny se ponovo posvetio svome piću.

– Lako je moguće, da vam je on jedini prijatelj – reče Manuel Alcatraz suhoparno. – Što radite u Meksiku, senjor Kilkenny?

Jesse se zagleda Meksikancu u lice.

– Za mene je velika čast što sam ovdje – rekao je. – A što radim? Čovječe, to je jasno! Znojim se, smrdim i borim se.

Alcatraz se počeo nemirno premještati na stolici. Bio je umoran i gladan. Dulje od pola sata već je čekao jelo. Na Kilkennyjeve riječi nije uzvraćao. Njemu je svaki gringo bio jednak, zvao se Kilkenny ili Miller, bio revolveraš ili ne.

Samo kaplar Enrico nije mislio da Kilkennyjeva šala smije proći tek tako. Konačno, on je rurale, a nalaze se na meksičkom području.

– Ah – rekao je – zavezite smrdljivu gubicu.

Enrico se htio okrenuti, no Kilkenny je već bio pokraj njega. S njim je ustao i Palo. Ruka mu je već bila na dršku noža.

Prije nego je Kilkenny mogao napasti, udario je kaplar Indijanca zidarski okrenutom rukom tako da ga je bacio na

stol. Kilkenny ga je pridržao u posljednjem trenutku. Iz Palovih usta prokukljala je krv.

Kilkenny posjedne Indijanca, okrene se i naglo udari pesnicom Enrica ravno u bradu.

Meksikanac je tresnuo na leđa. Ostali su poustajali i posegnuli za revolverima. No Kilkenny je bio brži. Prije nego su se snašli, ruralesi su gledali u njegovu cijev.

– Sjednite, momci, i ne dirajte oružje! U takvim stvarima ne znam za šalu. Jasno? Alcatraz, vi ste caballero. Ne biste li odvratili svoje ljude od samoubojstva?

Manuell Alcatraz je skočio na noge. Blijed u licu viknuo je:

– Mir! Ludaci! Momak će vas posmicati prije nego nabrojite do tri! Sjedi!

Ljudi su posjedali, mračnih pogleda i nemirnih ruku.

– Mudre riječi, Alcatraz, dostojene caballera – reče Kilkenny. – Mirujte, momci, i ništa se nikome neće dogoditi.

Toga trenutka došao je gostioničar i počeo posluživati jelo. Društvo se smirilo. Joana gurne Kilkennyja laktom.

– Ne dirajte Meksikance – rekla je. – Imamo dovoljno neprilika.

– Ako me ostave na miru, neću ih dirati. Ali neću također dopustiti da biju Indijanca. Prokletstvo, i on je čovjek

Manuell Alcatraz odgurne prazan tanjur. Čuo je Kilkennyjeve riječi i ošinio ga neljubaznim pogledom.

– Idite k vragu, Kilkenny – rekao je. – Konačno, što mislite, tko ste vi, ha?

Jesse Kilkenny nije podigao ni trepavice.

– Poručniče, odgovor znate
– rekao je. – A što vi mislite
o sebi, do vraga?

Kilkenny je krišom pogledao
u prozor. Napolju je pala noć.
Prišao je gostioničar i pitao
što tko želi. Jesse je naručio još
jednu rakiju, vino za Joanu i
pivo za Pala.

Alcatraz se iskašljao.

– Senjor Kilkenny – rekao
je – možemo li sačuvati mir?
Ja tražim Mescal-Jima, vi vje-
rojatno također, ha? Koškanje
može štetiti zajedničkom lovu,
zar ne?

Kilkenny pogleda prema Al-
catrazovu stolu.

– Previdate trećega – re-
kao je. – Gospodica Joana
Curtiz! I ona ima s Mescalom
svoje račune. Razumijete?

Meksikanac razrogači oči.
Htio je nešto reći, no to je pro-
gutao i javio se poslije neko-
liko trenutaka.

– U redu – rekao je – slo-
žit ćemo se. Ne znam, doduše, u
čemu, ali pridružujem se va-
šem prijedlogu. Govorite!

– Zajednička potjera zahti-
jeva pošteno ponašanje prema
mojem prijatelju izvidaču.
Neću trpjeti da Palo bude vrije-
dan ili napadan.

– Protiv vašega Indijanca
nemam ništa – uzvрати Alca-
traz. – Premda, čovječe, ne-
mojte zaboraviti, što su Apaši i
Yaquiji radili u Sonori.

– I vi ne zaboravite da je to
bilo uzajamno. Vi Meksikanci
niste bili anđeli. Pet zlatnih pe-
sosa davalo se za indijanski
skalp, zar ne?

Alcatraz zanjiše glavu.

– K vragu, Kilkenny, nisam
ja izmišljao propise! Kad se
sve to dešavalo, bio sam dijete.

Jesse Kilkenny slegne rame-
nima i reče;

– Da. – Poslije male stanke
nastavio je: – Palo je moj izvi-
dač. Dobro surađujemo, a spa-
sió mi je i život. Na njega se
mogu osloniti. U pustinji je to
najvažnije. Manuell, on je jed-
nako vrijedan kao bijeli prija-
telj.

– Je li on uopće Apaš?

– Jedan od najboljih! Njegov
djed bio je Geronimo. Potječe
dakle iz dobroga roda i ako
mu je do toga stalo, može se
podičiti cijenjenim porijeklom.
A što se tiče našega zajednič-
kog posla, ja bih, ako nemate
ništa protiv, najradije jašio
sam. Međutim, pitajte još
Joanu Curtiz. Neka odluči ve-
ćina.

Za Jessa Kilkennyja bio je to
dugačak govor. Naslonio se le-
dima i promatrao je jednoga
od ruralesa koji je ustao i po-
šao prema ćstražnjim vratima
kantine. Čovjek se nekoliko tre-
nutaka kasnije vratio i uzbu-
đeno rekao:

– Senjor Alcatraz, konji su
nestali!

Palo je odmah skočio i izju-
rio napolje.

III

Daleka brda kao da su izga-
rala na vrućini. Zrak je titrao i
u njemu kao da se sve kretalo.
Pustinja je nalikovala na biljar-
ski stol, na kojemu je bilo neko-
liko biljki metalnoga izgleda.

Samo red zabijenih kolaca
podsjećao je da su jednom
neki ljudi pozabijali te jedno-
stavne oznake, koje vode niot-

kud i nikamo. U pustinji i bregovima što su se približili nije bilo života.

Taj paklenski put prelazilo je svakoga dana samo nemilosrdno sunce, idući s istoka na zapad, iz godine u godinu. Za nekoliko raspršene Yaquije i Chirille bila je to svakodnevna i stalna slika. Sunce bijaše njihov element. Oni su uspijevali živjeti tu gdje bi svaki bijelac poslije tjedan dana umro od gladi i žeđi. Oni su znali za tajne izvore i lokve, mjesta gdje je uvijek bilo vode. U dolinama bavili su se zemljoradnjom i pomalo stočarstvom. Ničega nije bilo mnogo, no njima bijaše dovoljno.

Kad se Jesse probudio, bilo je tamno kao u rogu. Probudio se začuvši tihi šum. Pri slabom svjetlu zvijezda nazirala se sjena Joane Curtiz. Bila je samo u košulji. Poput mjesečarke hodala je logorom bosonoga.

Jesse Kilkenney htio se već ponovo ispružiti i dalje spavati, kad se Joana spotakla o Pala. Apaš je skočio i opsovao na svom jeziku.

Indijanac je munjevito zatvorio ženi rukom usta. U pustinji čovjek ipak nikad ne zna, je li zaista sam. Chirille su maloga rasta i noću se mogu šuljati nečujno i nevidljivo.

Joana Curtiz ugrize Indijanca za šaku i jako zabaci glavu.

Palo je htio osloboditi šaku i pri tom je posrnuo. Slobodnom rukom tražio je neko uporište i prsti su zahvatili tanku košulju.

Pamučna tkanina kliznula je s ramena i raskrile su se bijele grudi. Jesse je psujući htio iskočiti ispod pokrivača, no zasmetao mu je Indijanac. Pao je preko njegove noge.

Zbrka se povećavala i nastajao je metež. Žena je vrištala, Jesse Kilkenney je kočijaški psovao, Palo je frktao.

Konačno je Palo uspio Joani zatvoriti usta. Jesse je ustao, priskočio je i trgnuo Indijancovu ruku s djevojčina ramena. Joana se spustila na koljena.

— Tišina! — odrešito reče Jesse Kilkenney. — Ako nas čuju Chirille, gotovi smo!

Palo se odmah odmaknuo i podigao ruke s naprijed okrenutim dlanovima.

— Čovječe, što ti je? — reče Jesse Kilkenney.

— Vikala je — odgovori Indijanac. — Morao sam joj začepiti usta.

— Zbog toga je nisi morao svući — reče Kilkenney i obrati se Joani. — Obucite nešto — rekao je. — Palo je htio samo da vas ušutka. Za njega jamčim.

Joana je ustala i srdito se ogledala oko sebe. Zatim je priskočila svome ležaju i podigla pokrivač. Ovičena njime izgledala je kao kapucin.

— Napao me — žalila se.

— Nije točno — mislio je Jesse Kilkenney. — Vidio sam kako ste tamarali po logoru poput mjesečarke. Spotakli ste se i počeli vrištati. Apaš zna kako je to opasno. On se samo brinuo za našu sigurnost.

— Istina?

Prije nego je Jesse mogao odgovoriti, začulo se iz tame:

– Istina je, senjora, i ja sam to vidio.

Jesse priskoči svome ležaju i pogradi revolver. Bilo je prekasno. Manuel Alcatraz bio je već u logoru. Njegovi ljudi imali su spremno oružje.

Jesse Kilkenney spusti revolver.

– Kako ste dospjeli ovamo, poručniče? – pitao je.

– Kao i vi, jašući. Uzeli smo konje u Tinayju Burrou.

Kilkenney predahne i reče:

– U redu. Što ćete sada?

– Ništa. Jašit ćemo zajedno, hombre – odgovorio je. – Pustite Indijanca – zapovjedio je svojim koji su držali Pala.

– Enju! – reče Indijanac i istragne se.

– Što hoće time reći? – pitala je djevojka, koja je stajala pored Jessea.

– Otprilike »dobro« ili »u redu«. Njegov dijalekt. Obucite se, madam. Sa spavanjem je gotovo.

Ruralesi su se razmiljeli logorom. Jedan je čovjek doveo konje i privezao ih. Nisu bili bogzna što ali nosili su jahače.

– Hoćemo li naložiti vatru? – upita Alcatraz. – Tad ćemo lakše razgovarati.

– Bolje bi bilo da je ne palimo – reče Kilkenney. – Osim toga, od razgovora nema ništa. Jašit ću sam.

– To ćemo tek vidjeti – uzvratiti oficir i podrugljivo se osmijehne. – Zašto da ne naložimo vatru?

– Zbog Chirilla – odgovori Jesse kratko i mrzovoljno.

– Nikoga nismo vidjeli – reče Manuel Alcatraz, odmahnuvši rukom. – Čak da se i

muvalu naokolo, zašto bi nas ugrožavali?

– Oni su tu – reče Kilkenney oštro. – Sasvim blizu. Budu li htjeli, i ako ih ima dovoljno, mogu nas ugroziti.

– Vi ste ih vidjeli?

– Ne, Chirille nisam. To se može dogoditi samo ako oni hoće. No Palo ih njuši. I Apaši se boje njihovih otrovnih strijela.

Toga trenutka začuo se krik. Jedan rurale, koji bijaše otišao na stranu, podigao je ruke i pao na lice. Drugi je uzdisao i izvlačio strelicu iz nadlaktice.

– Pogodili su me – kukao je. – Osjećam da je otrov počeo djelovati.

Palo je priskočio k tome čovjeku i strgnuo mu kratak kaput. Nožem je hitro razrezao košulju. Rana bijaše velika i krvava.

Jednim skokom našao se Palo pored patuljaste palme. Brzo je nabrao nekoliko plodova, razrezao ih i počeo je cijediti sok na ranu.

Ranjenik je najprije stenjao, zatim je stisnuo zube i šutke trpio. Palo je previo lanenim povojem što mu ga je dodao drugi rurale.

– Ostat ćeš živ – rekao je Palo grlenim izgovorom. – Možda će biti malko groznice, ali umrijeti nećeš.

Alcatraz gurne Jesseja laktom.

– On je vrač? – pitao je.

– Ne vjerujem – reče Kilkenney. – No svi ti momci kao djeca prirode znaju ponešto o tome kako se liječe rane. Nego, poručniče, kako ste vi zamislili našu korisnu suradnju?

— Što je tu nejasno, Kilkenny? Gonit ćemo ga zajedno, dok ga ne uhvatimo. Vaš Indijanac pomoći će nam u čitanju tragova.

— On nije moj Indijanac — opre se Jesse. — Da li bi htio surađivati, to ne znam. Morali biste ga sami pitati.

— Ne zanima li Mescal-Jim vas obojicu?

— Mene da. Njega ne.

— Iz pouzdanih izvora saznao sam da se Mescal-Jim želi naći s Alfonzom DeMarcom. Sami znate, što to znači za pogranično područje i za Sonoru.

Kilkenny pljune u pijesak.

— Na vašem mjestu mislio bih sada najprije na Indijance, poručniče — reče Jesse. — Ujutro ćemo vidjeti, što da se radi.

Alcatraz spusti ramena i brzo izda Enricu nekoliko zapovijedi. Ljudi su se odmah raštrkali i pročešljali okoliš. Nisu našli čak ni tragove.

— Ja bih držao konje u sredini logora, Manuell — reče Jesse. — Chirille doduše ne jašu, ali ih kolju i jedu.

I to je bilo odmah urađeno.

Zvijezde su treperile visoko. Pri njihovom svjetlu malo se što vidjelo.

* * *

Konj je posrnuo. Čulo se kao da je pukla grana. Jahač je brzo prebacio nogu preko životinje i stigao je skočiti sa sedla.

Mescal-Jim je stajao bespomoćno, iscrpljen i klonuo. Nesmiljeno sunce potpuno ga je isušilo. Dugo već nije imao vode. Quito je, doduše, pronašao jednu tinaju, no bila je suha. Samo je nekoliko vodoze-

maca puzalo po žilavom sivom mulju.

Indijanac je došao sa svojim konjem. Dohvatio je uzde unesrećene životinje, trgnuo ih tako da je glava sunula uvis i zatim u stranu. Kao britva oštar nož prerezao je pri tom vrat.

Rezervnih konja odavno nisu imali. Kad je Jim Bangland bio na straži, odagnale su ih pustinske životinje. Apaš ujutro nije rekao ništa. Samo je pogledao u nebo. Strvinari su gore letjeli svoje krugove. Jesu li slutili što se noću dogodilo?

U klancu se pomalo mračilo, no zrak je još bio topao. Čulo se jedino teško disanje iscrpljenoga konja, pomiješano sa šumovima noći.

— Kako ćemo dalje, Quito?

— reče Jim.

Apaš se osmijehnu nahero i reče mirno:

— Pješice.

— Moramo doći do vode.

— Još pet kilometara, amigo, i moći ćeš se kupati.

Bangland se kiselo osmijehnuo.

— Kao u onoj tinaji, je li? Žabe i gamad!

Indijanac rastegne usta.

— Mogu se jesti. Izvrsno! — rekao je. — Dodi, bijelče, vidjet ćeš.

Quito nije uzjašio. Jedinoga konja što im je preostao htio je štedjeti.

Mukotrpnost su se penjali mračnim klancem. Prava brda bila su još pred njima. Do njih su se morali tek probiti. Jim je hodao polako. Znoj ga je pekao po cijelom tijelu.

Bio je na kraju snaga, ali nije bilo druge nego da hoda, da prati Indijanca. Katkad se ogledavao preko ramena. Straga nije bilo ničega. Ničega osim nesigurnosti.

Upravo to je plašilo razbojnika.

Dva sata kasnije stajali su pred lokvom u sjenovitu kanjonu. Bangland se htio odmah baciti u vodu, no zadržala ga smeda Indijančeva ruka.

– Ne piti! – rekao je Quito.

– Tamo je izvor – pokazao je prema uzdignutoj stijeni.

Konj je nanjušio vlagu i njime se više nije moglo vladati. Nalokao se kaljuže koliko je u njega stalo.

Jahači su plegli ispred izvora i pili. Apaš oprezno, u malim gutljajima, bijelac halapljivo.

Izvor je izbijao ispod stijene i u dugim tisućljećima izdubio je u kamenu pravu pravcatu posudu. Voda se u njoj svjetlucala, bistra i čista. Djelovala je slatkasto.

Kad su utažili žeđ, Apaš se ogledao. Čak i pri slabom svjetlu vidjeli su se tragovi divljih životinja. Ljudskih nije bilo.

– Što da se sada radi? – pitao je Bangland. – Oni će naći izvor isto tako kao i mi. Ako nas prate.

Crvenokožac stoički slegne ramenima.

– Quien sabe!* – rekao je.

– Što to zapravo znači?

– Nismo više daleko od cilja, amigo – odgovori Quito. – Tko zna, hoće li nas pravodobno stići. O tome ću misliti kad se bude zbilo.

– Tad bi moglo biti kasno.

Quito je dugo zurio u tamu. Zatim je promrsio:

– Hja, u Tumacacori Valleyju ja nisam ubio onoga bijelca, a isto tako ni ženu s malim djetetom.

Mescal-Jim se obrecnuo:

– Što to znači? Znaš da se kaže da je kriv i onaj koji drži ljestve. S kim si, takav si. To je zakon bijelih. Ako te uhvate, visjet ćeš jednako visoko kao i ja. Možda na istoj grani.

Quito slegne ramenima i okrene se. Otišao je nekoliko koraka u tamu i legao na tlo. Uho je prislonio na meku zemlju i osluškivao. Ništa se nije čulo. Ništa što bi odavalo da se približavaju jahači.

Indijanac se vratio i ponovo se napio svježe vode.

– Noćas ostajemo ovdje? – pitao je Jim.

Razbojnik se bojao. Bojao se progonitelja i noći.

Quito je oklijevajući kimnuo. I on je bio iznuren, potreban mirovanja. Ponajviše bilo je to potrebno konju. Dalje će morati pješaćiti. Životinja će nositi stvari.

Noć su proveli u logoru bez vatre. Za kuhanje se loženje ne bi ni isplatilo. Hrane je ostalo malo. Ne odstrijele li kakvu divljač, uskoro će morati gladovati. Apaš je ustao s izlaskom sunca i otišao nekamo. Ubrzo se vratio i napio vode. Zatim je napunio čuture. Znao je za škrapu udaljenu deset milja, međutim možda je u to doba godine suha.

Na otvorenom bilo se razdanilo. Svjetlo je polako ulazilo također u uske doline predgorja. Jim je pripalio cigaretu.

Čekao je i promatrao Indijanca.

Quito se nije micao. Jesu li njegove oštire uši nešto uhvatile?

Mescal-Jim pogleda prema vrhovima, pozlaćenim suncem.

– Možda su već na tragu, sasvim blizu – rekao je, no Indijanac nije uzvraćao.

– Jesi li što čuo, Quito? – upita Jim.

U njegovu glasu jasno se nazirao strah. Bojao se Kilkenyja. Njegova Apaša nije se plašio. O njemu će se brinuti Quito.

Jim Bangland se odjednom sjeti, da su obojica pratilaca Apaši. Hoće li se oni zbog bijelca pograbiti za grlo? Jim počeo u to sumnjati. S pravom.

U kanjonu je odjednom, bez prijelaza, nastao dan. Apaš je oživio i počeo se penjati na stijenu.

Planuo je puščani hitac. Strijelac bijaše daleko i prasak se čuo kao da je putem izbljedio. Metak teškoga kalibra pogodio je konjsku glavu. Kao da je netko komadom daske udario po kaljuži. Konj se skljojao bez glasa.

Na dalekom vrhuncu otpuhivao se dimni oblačić. Zatim se više ništa nije vidjelo. Samo goljeti, kao tlo na Mjesecu.

Jim Bangland bio se munjevito bacio na tlo. Kad je podigao glavu, promrsio je:

– Rekao sam da su tu!

Quito kimne. Više se nije smješkao. Pomalo je shvaćao da je onaj drugi Apaš bolji čitač tragova. Šutio je. Nije se imalo što reći. Progonitelji su stigli i riječi bi bile suvišne.

Samo dva čovjeka što ih je Quito poznavao mogu tako gadati – Kilkeny i Palo.

– Moramo dalje! – rekao je.

– Pješice? Čekat ćemo noć – reče Jim Bangland.

– Dotad će nas sunce pobiti – reče Indijanac.

Quito podigne glavu. U daljini je ponovo planuo puščani hitac.

Komadići kamenja letjeli su oko crvenokošćeve glave i on se priljubi uz stijenu.

– Prokleta blizu! – promrsio je Jim Bangland.

– Upozorenje – reče Apaš. – Mogao me pogoditi.

– Tko?

– Kilkeny ili Palo. Obadvjica gađaju jednako dobro. Skačimo na noge i trkom k izvoru.

– U redu, Quito. Jedan, dva, tri!

Potrčali su. Kad je planuo hitac bacili su se na tlo, zatim su pojurili u sigurniji zaklon.

* * *

Poručnik Manuel Alcatraz rasprostro je po vrućem kamenu kartu Sonore. Bila je gotovo prazna. Ucertano je bilo samo nekoliko točaka i linija koje su prikazivale nešto kao putove i ceste. Nekoliko šara označavalo je mjesta gdje bi trebalo da bude vode, no gotovo pokraj svake pisalo je: »Ljeti suho.« Ili: »Voda nepitka.«

Jahači su čučali, pušili smežurane cigarete i odmarali se. Odjeća im se lijepila za tijelo. Sanjarili su vjerojatno o hladnom pivu.

Juanito je sjedio postrance. On je bio napola Španjolac,

– Ali Bangland je morao ostaviti tragove.

– Nikad ih ne ostavlja, otkad ima uza se Apaša. Osim svega, njih dvojica ne mogu si priuštiti takvu pogrešku već i zbog Yaquijs.

– Apaši su njihovi rodaci.

– Nijedan Apaš koji je u društvu bijelca nije rođak! Shvatite konačno da prođemo u područje Yaquijs, a oni su deset put gori od Apaša ili Chirilla. Ako uistinu potječu od Azteka, kao što se govori, može se njihova svirepost i shvatiti.

Rurale trzne ramenima i složi bezvrijednu kartu.

Jedan od njegovih potčinjenih odjednom uz povik pokaže prema nebu. Jastreb koji je gore letio svoje krugove sunovratio se u kanjon.

– Ptica je nešto našla – reče Alcatraz.

Kilkenny kimne.

– Jima Banglanda i njegova crvenokošca. Najbolje će biti da krenemo. Sunce će uskoro zaći.

– Zašto ne pošaljete svoga Apaša s mojim Yaquijem u izviđanje? – pitao je poručnik. – Oni bi mogli ustanoviti, što se tamo gore dešava, a mi bismo bivakovali do svitanja.

– Čovječe, koliko još put moram reći da Palo nije moj Apaš? – gundao je Kilkenny.

– Mogu ga zamoliti, ali ništa više.

– Onda ga molite.

Kilkenny se okrenuo i pošao prema svojoj vatri. Kraj nje je bila Joana Curtiz, gotovo jednako prljava i zapuštena kao i on. Samo je Indijanac djelovao

poprilično čisto. On nije zaudarao na znoj. Kako je to postigao bez vode, bila je njegova tajna.

Palo bijaše odmah spreman da s Juanitom ide u brda. Razgovarao je s njim svojim jezikom. No Juanito je tresao glavom. Nije razumio. Jezik Yaquijs, koji je pripadao toj jezičnoj skupini, odavno je zaboravio. Palo je nastavio španjolski. Juanito je nevoljko krenuo.

Išli su jedan iza drugoga. Teškim bespućem kretali su se poput oblačaka dima što ih goni vjetar. Jednako bešumno. Svi su znali da Apaši čuju i vide dobro kao divlje životinje.

Kasno noću ugledali su logor. Stajali su na kamenitoj uzvisini i dugo su promatrali klanac ispod svojih nogu. Šutjeli su.

Samo jedan konj, mislio je Palo. Jedan jedini. Ako ga ubije, bit će bespomoćni.

– Vрати се, Yaqui – reče Palo. – Reci Kilkennyju da dođe s ljudima. Hajde! Kreći!

Palovo lice bijaše takvo da je Juanito odmah podbrusio pete.

Tri sata kasnije stigli su ljudi vodeći konje za uzde. Bila je to tužna povorka. Jahači koji su skapavali od žeđi penjali su se sve više i više po nevidjelici. Stali su tek kad se Apaš oglasio kao sova. Zapovijed im je dao Kilkenny.

Jesse je pogledom pretraživao vrhove. Kad je ugledao Pala, podigao je šešir i mahnuo. Znao je da će Palove oštre oči vidjeti znak.

Dva dana vukli su se klan-
cima i dolinama gorja Yaqui,
koje su Španjolci zvali Guada-
lupe Mesa a Amerikanci Pa-
klene planine. Imali su do-
voljno vode i mogli su zastajati
radi odmora. Trećega dana iz-
bili su na Rio Yaqui. Došli su u
opasno područje. Uska rijeka
tekla je divlje pod njihovim
nogama.

Quito se bavio svojom sta-
rom mauzericom. Ubacio je u
cijev nov metak. Apaši su uvi-
jek oprezni. A Quito je znao da
od kakvog divljeg rođaka ne
može bogznašto očekivati,
bude li zatečen u društvu s bi-
jelcem.

Čim saznaju da se na nji-
hovu području nalaze stranci,
Indijanci će se pojaviti. U svo-
jim sandalama od komušine
šuljat će se nećujno i brzo. Na-
past će nenadano. Quito će se
možda čak izvući, jer je crveno-
kožac, no za Jima Banglanda
sigurno nema nade.

Quito nije pitao, zašto bijelac
ulazi sve dublje u opasna brda.
Nije također znao, gdje je skro-
vište Alfonza DeMarcosa. Ra-
čunao je da, u svakom slučaju,
više nije daleko.

Poslije kratkoga predaha
krenuli su dalje. Idući nepre-
stano desnom obalom Rija Ya-
qui ulazili su sve dublje u nego-
stoljubivu planinu. Više nisu
morali skapavati od žeđi. Vode
u rijeci bijaše dovoljno, prema
tome u gornjem toku također
nije mogla biti suha.

Najbliže indijansko naselje
moglo je biti udaljeno najviše
tri milje.

Tada je Mescal-Jim skrenuo
u stranu. Jedva raspoznatljiva
staza vodila je u široku udo-
linu, na rubovima koje je bilo
malo kržljivog raslinja.

Razbojnik je kročio kora-
kom kao da ide prema sigur-
nom cilju. Poslije nekog vre-
mena stao je i uzdahnio: –
No, konačno! Uspjeli smo!

Quito je šutio. Riječi ionako
nisu bile potrebne. Iza zavoja
vidjele su se kolibe, čvrsto gra-
dene, s prozorima i puškarni-
cima. Konjski korali bili su
prazni. Iza primitivnoga nase-
lja dolina se pretvarala u kla-
nac i sasvim sužavala.

Odjednom je Jimov šešir od-
letio u zrak. Pucanj su čuli tek
nekoliko sekundi kasnije.

Apaš se odmah bacio na
zemlju i otpuzao u zaklon pod
iskošenom štijenom. Jim Bang-
land je ostao mirno stajati na
svom mjestu, pred nišanom
nevidljiva strijelca. Samo je
podigao ruku.

Drugoga pucnja nije bilo.
Samrtna tišina okruživala je
Mescal-Jima, dok je nije preki-
nuo promukao smijeh.

– Hrabar si, amigo! – go-
vorio je netko. – Nisam mislio
da imaš toliko petlje. Hajde,
baci revolver i priđi bliže!

Mescal-Jim otkopča remen i
napravi deset koraka.

– Reci svome crvenokošcu
da ti priđe. Bez oružja!

– Već sam bio pomislio da
su me napali Yaquiji – reče
Jim, mahnuvši Quitu. – Čemu
predstava, Alfonzo? – Pitao je
smješajući se.

– Dodite obojica bliže!

Još deset koraka. Niti Apaš
niti Jim nisu uspjeli ustanoviti,

iz kojega pravca dolazi glas. To se ni po čemu nije moglo znati. Čovjek koji je govorio kao da je bio posvuda.

Kad su napravili dvadesetak koraka, došli su do mjesta, odakle se vidjelo skrovište.

Ispod nagnute stijene razbojnici su iskopali nešto nalik na streljači rov. Sprijeda je bio grudobran od kamenja. Na njemu je bilo nekoliko otvora, kroz koje su se nazirala smeđa lica.

– Yaquiji ne dolaze ovamo, Jim. Ovo je za njih sveto mjesto. Upravo zato izabrali smo ga za logor. Dodite!

Jim Bangland spusti ruke i pride grudobranu.

– Idi desno, tamo je prolaz! Alfonzo DeMarco izašao je došljacima u susret. Razbojnik bijaše nizak i gojazan. Sombrero na njegovoj glavi bio je širok gotovo toliko, koliko je iznosila vlasnikova visina.

– Ludo skrovište, ha? – govorio je slavodobitno Alfonzo.

– Ne slažeš se, je li?

– Mislio sam da ste u brvnarama, Al – reče Mescal-Jim i pruži ruku.

Prišlo je deset do dvanaest Meksikanaca, da se pozdrave s Mescal-Jimom.

Alfonzo DeMarco krenuo je prema logoru. Upravo je nevjerojatno bilo kako se taj čovjek kretao. Bez suma, spretno poput zmije.

– Kolibe su samo varka, Jim – govorio je u hodu. – Moje je carstvo tamo gore. S toga položaja vladam dolinom do Rija Yaqui. Kako je bilo na putu?

– Kako dugo živiš ovdje?

– Dulje od pet godina. Nije-dan rurale nije me dosad otkrio.

– A Yaquiji? Zašto vas oni puštaju u miru? Ako se ne varam, oni žive vrlo, blizu.

– Točno – reče razbojnik. – U mirnim noćima možeš čuti njihov tam-tam. Ali u ovu dolinu ne zalaze. Odeš li pola milje dalje, znat ćeš, zašto. Ali sada dodi i odmori se!

Jim kimne Quitu i Indijanac se odmah povukao.

Stajali su pred velikom spiljom, s vanjske strane zabrloženom stijenom. Čulo se kako u dubini konji kopkaju kopitima i pomiču žvale. Na škrtom svjetlu malo se što moglo vidjeti.

– Zašto živite ovdje poput krtica, Alfonzo? – upita Jim.

– Nije tako uvijek – reče mali Meksikanac. – Samo kad prijeti opasnost.

– Opasnost?

– Hm, misliš da te nismo pratili? Ta nisi dijete! Poznato mi je, tko je na tvom tragu i neka me objese, ako Kilkennyjev crvenokožac ne nađe put u ovu dolinu!

– Ah, tako! – reče Jim Bangland.

Mescal-Jim sjedne na grubo otesanu stolicu i pogleda naokolo. Goli zidovi. U pozadini ležaji i daščani ormari. U sredini dugačak stol s najmanje dvanaest stolica. U blizini izlaza stalak za puške. Drugo je oružje visjelo na čavlima daske, pričvršćene za gotovo okomit zid.

Sve u svemu, dobro skrovište. Mescal-Jim je to i rekao. Razbojnik je uzvratio samozadovoljnim smiješkom.

nima. Pala je zanimao Quito. Apaš. No što se to tiče bijelca? Pa i Kilkennyja, kojega je nazivao prijateljem.

Vrijeme je prolazilo. Sunce je izašlo i počelo iskosa sjati u nizine. Dolje nije bilo nikoga. Tinaja je ležala među pješčanim stijenama, pusta i napuštena.

— Otišli su — reče mrzovoljno Manuell, pogledavši Pala. — Nisi se prevario, je li?

— Pitaj svoga Yaquija — uzvрати Apaš kratko.

Palo se počeo spuštati. Prešavši nekoliko koraka, stao je i rekao:

— U dnu je konjski put, Kilkenny! Dodi!

Zatim se Palo sjurio nizbrdo. Nekoliko trenutaka kasnije odavali su ga samo oblačići prašine. I to bijaše sve.

Juanito je našao bolju priliku za spuštanje i pošli su.

Za nepunih pola sata bili su na dnu klanca. Prošli su pored ustrujeljenoga konja, kojega je Palo pogodio jučer. Već je paklenski smrdio. Opsijedalo ga je bezbroj muha. Uskoro će stići takoder i strvinari.

Palo je čekao kod vode. Kilkenny je znao, zašto se tako žurio u dolinu. Zanimali su ga tragovi. Da su se oko tinaje uzmuvali ruralesi, za nekoliko minuta sve bi bilo uništeno.

— Jesi li što našao, Palo? — upita Kilkenny.

— Noću su otišli dalje u brda — reče Apaš. — Četiri sata prije izlaska sunca.

Pri tom je Palo podigao četiri prsta.

— Rio Yaqui nije dalje od dvije milje — pripomene Kilkenny.

— Tri — ispravi ga Palo. I — Do donjega toka.

— Što misliš time reći?

— Razbojnici logoruju uz gornji tok. U svetom području mojih rodaka.

Kilkenny razvuče prljavo lice u osmijeh. Palo nikad nije rekao, odakle je bilo što saznao, ali znao je sve i to je koristio.

Prišao je poručnik.

— Čini mi se — rekao je — da ćemo nekoliko sati ostati ovdje, senjor Kilkenny? Ljudima je potreban odmor. Životinje se moraju napojiti.

— A ja okupati — javi se Joana Curtiz.

— Baš morate? — upita Kilkenny mrzovoljno.

— Moram, ako ne želim zaudarati kao vi — odgovori Joana Curtiz. — Povucite ljude od vode, poručniče.

Manuell Alcatraz se poklonio.

— Odmah, senjorita, odmah! — rekao je.

Kilkenny i Palo su otišli do mjesta, odakle su mogli promatrati brda. Djelovala su mračno i prijeteci.

— Tri milje? — reče Kilkenny. — Možda tvojom linijom. — Hej, Palo, pogledaj! One stijene tamo djeluju kao zupci divovske pile.

Palo odmahne glavom.

— Tri — ustvrdio je ponovo.

— Put je dobar. Ne moramo ići kroz onu pilu. Proći ćemo pored nje. Jašit ćemo zdesna.

— To me umiruje — reče Kilkenny i okrene se.

Toga se trenutka ukočio. Joana Curtiz bila se svukla i gola je zagazila u vodu. Palo je

Nekoliko je ljudi izašlo iz rudničkoga otvora. Vukli su pune vreće.

— Zlatnici! — vikali su. — Našli smo ih!

Šerif Buck Lemmon pride Jesseju i kvrcne ga po ramenu.

— Deset posto je vaše — rekao je. — Nagrada. Što ćete raditi s tom gomilom?

— Oženit ću se — reče Jesse kratko.

Joana podigne blijedo lice. Bilo je prljavo i izmučeno naporima prošlih dana. Njezina crvena kosa bijaše neuredna i

slijepljena je visjela preko ramena.

— S kime? — pitala je.

— S tobom!

— Dobro — rekla je. — Kada i gdje?

— U Nogalesu. Odmah. Kako? Kao što to ljudi čine. Dva svjedoka i gosti! Međutim, malko ćeš morati pričekati, dok...

— Što?

— Dok se okupam — reče Kilkenney i počeska se ispod košulje.

KRAJ

u novom revijalnom izdanju donosi:

- **Svijet današnjice — revijalne priloge i zanimljivosti iz zemlje i svijeta**
- **Kratke pripovijetke, ljubavne, kriminalističke, SF priče i humoreske renomiranih pisaca**
- **Stripove inozemnih i domaćih autora**
- **Crtani humor i šale**

Ne zaboravite!

RS MAGAZIN
uskoro na svim kioscima!

